

INCORPORACIÓ DE CLÀUSULES AMBIENTALS EN ELS CONTRACTES I LICITACIONS PÚBLIQUES

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre, resta i altres fraccions*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *prevenció* i la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és de *prevenció*.

Justificació

La contractació pública representa aproximadament el 20% del PIB de la Unió Europea, essent un dels principals elements dinamitzadors de l'economia. Per tant, les administracions públiques, mitjançant el seu poder de compra, poden impulsar el desenvolupament de determinades actuacions o estratègies polítiques, com per exemple l'ambientalització de la contractació pública.

Segons la Comissió Europea, la compra pública verda és un procés pel qual les autoritats públiques busquen adquirir productes, serveis i obres amb un impacte ambiental reduït durant el seu cicle de vida, en comparació amb altres productes, serveis i obres amb la mateixa funció primària que s'adquirien al seu lloc. En aquest context, cal destacar que les Directives europees sobre contractació pública habiliten a les autoritats públiques a considerar aspectes ambientals i socials en els procediments de contractació.

Per tant, les entitats locals i/o supramunicipals han d'incorporar clàusules ambientals en els contractes i licitacions públiques, tant per a la compra de nous productes, com per a la concessió de serveis.

Descripció

Els ens locals i supramunicipals han d'incloure clàusules ambientals als plecs de prescripcions tècniques per garantir que la compra de productes i/o la concessió de serveis tingui un menor impacte ambiental. En aquest sentit, aquestes clàusules poden ser d'obligat compliment per a l'empresa contractada o que permetin obtenir una major puntuació durant el procés de licitació. També es poden incorporar clàusules per exigir un determinat percentatge de material reciclat en els productes que es contracten (paper, mobiliari urbà, material de construcció, etc.) o clàusules per promoure estratègies de circularitat, com ara demanar una durabilitat mínima als productes (uniformes, mobiliari), exigir la disponibilitat de peces de recanvi dels productes, demanar que els productes siguin reciclables, canviar la compra per la contractació d'un servei, etc.

En l'àmbit dels residus, un dels aspectes en els quals es pot actuar és en la prevenció de residus, principalment en àmbits d'elevat ús d'elements no reutilitzables, com per exemple les guinguetes de la platja o durant la celebració d'esdeveniments. En aquest context, es recomana als ens locals i/o supramunicipals encarregats d'atorgar les concessions que s'incorpori una clàusula explícita on es prohibeixi la utilització de materials d'un sol ús (gots, plats, coberts, etc.).

Per altra banda, es recomana incorporar una clàusula que estableixi l'obligatorietat de realitzar la recollida selectiva de tots els residus que es generin a l'activitat o al servei, assegurant la seva correcta gestió per part de l'empresa concessionària. També es recomana establir com es farà la recollida dels residus (col·locació dels cubells, papereres, contenidors, compactadores, etc.), així com definir com es realitzarà el transport i la gestió dels residus generats.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi.

Mitjans necessaris

Els mitjans necessaris per a la implementació d'aquesta actuació són la redacció i aprovació de les clàusules ambientals a incloure en els plec de licitació i contractes, o bé, l'establiment d'una major valoració en el procés de licitació a aquelles ofertes alineades amb els criteris que l'ens local vulgui promoure. És recomanable fer consultes prèvies al mercat per conèixer les característiques tècniques dels productes que ofereixen i fer-los participants de les necessitats dels municipis per promoure la innovació.

Beneficis i resultats potencials

Mitjançant aquesta actuació, l'administració pública mostra la seva responsabilitat, compromís i coherència envers el medi ambient i la prevenció de residus.

L'any 2016 només un 13,6% dels contractes de la Generalitat de Catalunya, per un import de 288.727.363€ (corresponent a un 18,2% de l'import total de contractes adjudicats), incloïen algun tipus de clàusula ambiental (Generalitat de Catalunya, 2017).

Amenaces

Una amenaça és el no compliment de la clàusula per part de l'empresa concessionària, la qual cosa hauria d'activar el mecanisme de sanció establert en aquest supòsit. Per altra banda, també existeix l'amenaça de deixar desert un contracte si s'exigeixen clàusules ambientals molt estrictes sense haver garantit que el mercat està prou madur per oferir-les.

Costos

L'ens local pot haver d'assumir un petit cost si opta per obtenir assessorament extern per a la introducció de criteris ambientals. No obstant això, també es pot demanar assessorament al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

Per altra banda, el possible increment del cost del servei per tal de complir els criteris ambientals exigits l'hauria d'assumir l'empresa concessionària del servei.

Indicador de seguiment

- Nombre de clàusules ambientals incorporades als plecs (unitats: nombre de clàusules).
- Quantitat de residus no generats gràcies a la iniciativa (unitats: tones/any).
- Quantitat de residus recollits selectivament (unitats: tones/any).
- Import dels contractes adjudicats que incorporen criteris ambientals (unitats: €).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat a Barcelona (1.620.809 habitants; Barcelonès). A nivell supramunicipal, també ha incorporat clàusules ambientals la Diputació de Barcelona i el Consorci d'Educació de Barcelona.

Bibliografia d'interès

- Compra pública verda de la Generalitat de Catalunya:
http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/07_perfil_de_contractant/compra_contractacio_publica_verda/
- Compra pública verda de la Comissió Europea:
http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm
- Compra Responsable de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Assessorament en la contractació i la compra verda:
<http://www.compraresponsable.cat/>

